

РЕСПУБЛИКА БУРЯТИЯ

БУРЯАД УЛАСАЙ

ЗАКОН

ХУУЛИ

Буряад Уласта Хойто зүг абаашалга тухай

*Буряад Уласай Арадай Хурал
2024 оной февралын 24-дэ
баталан абаа*

1-дэхи статья. Тус Хуулийн гуримшуулха зүйл

Тус Хуули «Хойто зүг абаашалга тухай» гэнэн 2023 оной августын 4-эй № 411-ФЗ Холбоото уласай хуулийн ёһоор (саашадаа – № 411-ФЗ Холбоото уласай хуули) Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта хабаатай нютагай засагай байгууламжануудай хилэ соо оршодог ашаа абаашалгын хизаарлагдамал болзортой дэбисхэрнүүдтэ ашаа абаашалга бээлүүлгэтэй холбоотой харилсаануудые, мүн зарим янзын эд бараанда сэнгүүдые, тэдэнэй сэнгүүдтэ худалдаа наймаанай нэмэринүүдые, зарим туһа хангамжануудай тогтомол үнэ сэнгүүдые тогтоолготой холбоотой харилсаануудые гуримшуулгын талаар Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай ба Буряад Уластахи нютагай засагай байгууламжануудай нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай (саашадаа – нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд) бүрин этигэмжэнүүдые бээлүүлгэтэй холбоотой харилсаануудые гуримшуулдаг.

2-дохи статья. Тус Хуулида хэрэглэгдэдэг гол ойлгосонууд

Тус Хуулида хэрэглэгдэдэг гол ойлгосонууд холбоото уласай хуулида хэрэглэгдэдэг тэрэл удхаараа хэрэглэгдэдэг.

3-дахи статья. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар харилсаануудай хуулита гуримшуулга

1. Буряад Уласта Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар харилсаануудай хуулита гуримшуулга Оросой Холбоото Уласай Үндэһэн хуулида, холбоото уласай хуулинуудта, Оросой Холбоото Уласай гуримшуулгын хуули ёһоной бусад шиидхэбэринүүдтэ, Буряад Уласай Үндэһэн хуулида, тус Хуулида, Буряад Уласай хуулинуудта ба Буряад

Уласай гуримшуулгын хуули ёноной бусад шиидхэбэринүүдтэ үндэхэлдэг.

2. Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд холбоото уласай хууляар ба тус Хууляар хараалагдаһан ушарнуудта ба хэм соо Хойто зүг абаашалга бээлүүлгэтэй холбоотой асуудалнуудаар нютагай засагай хуули ёноной шиидхэбэринүүдые гаргаха эрхэтэй.

4-дэхи статья. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Арадай Хуралай бүрин этигэмжэнүүд

1. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Арадай Хуралай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай хуулинуудые баталан абалга;

2) Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай хуулинуудые дүүргэлгын хойноһоо хиналта бээлүүлгэ.

2. Буряад Уласай Арадай Хурал Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта хабаатай нютагай засагай байгууламжануудай хилэ соо оршодог ашаа асаралгын хизаарлагдамал болзортой дэбисхэрнүүдтэ ажаһуудаг хүн зоной ажамидарал ба ажаябуулга хангахын тула хэрэгтэй эд бараанай ба туһа хангамжануудай тоолбори баталха эрхэтэй

5-дахи статья. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Толгойлогшын бүрин этигэмжэнүүд

Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Толгойлогшын бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) Буряад Уласай Засагай газарай баталдаг Хойто зүг абаашалгын дэбисхэрнүүдэй тоолборидо дэбисхэрнүүдые оруулха тухай ба (гү, али) Хойто зүг абаашалгын дэбисхэрнүүдэй тоолборидо хубилалтануудые оруулха тухай дурадхалнуудые бэлдэлгэ;

2) ашаануудай холын хараата нөөсэ байгуулха тухай болон ашаануудай холын хараата нөөсэһөө нэгэдэхи бүлэгэй ашаа үгэхэ тухай шиидхэбэринүүдые абалга;

3) Хойто зүг абаашалгыг түсэблэхэ, эмхидхэхэ ба зохилдуулха үүргэ бээлүүлдэг Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургааниие томилолго.

6-дахи статья. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Засагай газарай бүрин этигэмжэнүүд

1. Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар Буряад Уласай Засагай газарай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) Буряад Уласай дэбисхэртэ Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар гүрэнэй ниитэ нэгэн бодолго үнгэргэлгэдэ хабаадалга;

2) Хойто зүг абаашалгын холбоото уласай зохилдуулагшын бээлүүлдэг Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар гүрэнэй ниитэ нэгэн бодолгын хэмжээндэ Хойто зүг абаашалгыг түсэблэлгэ, эмхидхэлгэ ба зохилдуулга;

3) Буряад Уласай Толгойлогшын ашаануудай холын хараата нөөсэ байгуулха тухай шийдхэбэри абаха ушарта ашаануудай холын хараата нөөсэ байгуулха гурим баталалга;

4) Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай үнгэргэдэг Хойто зүг абаашалга бээлүүлгын талаар хэмжээ ябуулганууд тухай мэдээсэлые Хойто зүг абаашалгыг саг үргэлжэ адаглан шалгалтын холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада саг соонь табихые, тиимэ мэдээсэлэй дүүрэн ба үнэн зүб байхые хангалга;

5) Хойто зүг абаашалгын дэбисхэрнүүд дээрэ худалдагдадаг бүтээлэй (эд бараанай) сэнгүүдтэ хангалга-наймаан болголгын ба худалдаанай нэмэринүүдые, нэгэдэхи бүлэгэй ашаануудай ба тэдэниие хэрэглэн бүтээхэн бүтээлнүүдэй (эд бараанай) бутархай ба бөөнтэ наймаанай сэнгүүдэй захын тоонуудые, нэгэдэхи бүлэгэй ашаа зөөлгын ба хадагалалгын, нэгэдэхи бүлэгэй ашаанууд тушаа ашалга-буулгалгын ажалай ба тушаан абалга-хадагаламжын үйлэнүүдэй тогтомол үнэ сэнгүүдые тогтоолго, тиимэ нэмэринүүдэй, сэнгүүдэй, тогтомол үнэ сэнгүүдэй гуримшуулгыг холбоото уласай гүрэнэй засагай зургаануудай бээлүүлхэ ушарнуудһаа бэшэндэ;

6) Хойто зүг абаашалгын дэбисхэрнүүд дээрэ худалдагдадаг бүтээлэй (эд бараанай) сэнгүүдтэ хангалга-наймаан болголгын ба худалдаанай нэмэринүүдые, нэгэдэхи бүлэгэй ашаануудай ба тэдэниие хэрэглэн бүтээхэн бүтээлнүүдэй (эд бараанай) бутархай ба бөөнтэ наймаанай сэнгүүдэй захын тоонуудые, нэгэдэхи бүлэгэй ашаа зөөлгын ба хадагалалгын, нэгэдэхи бүлэгэй ашаанууд тушаа ашалга-буулгалгын ажалай ба тушаан абалга-хадагаламжын үйлэнүүдэй тогтомол үнэ сэнгүүдые тоолон гаргаха онол аргуудыг тогтоолго;

7) нютаг можын гүрэнэй хиналта тухай дүрим баталалга;

8) Хойто зүг абаашалгын холбоото уласай зохилдуулагшада нэгэдэхи бүлэгэй ашаануудыг Хойто зүг абаашалгын түсэбтэ оруулха тухай дурадхалнуудыг оруулалга;

9) Буряад Уласай дэбисхэртэ Хойто зүг абаашалгын унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын тулга һужаа болодог унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын газарнуудай тоолбориие Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай тодорхойлхын тула унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын газарнуудай эзэдтэй зүбшэхэн дурадхалнуудыг бэлдэлгэ;

10) Буряад Уласай дэбисхэртэ Хойто зүг абаашалгын унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын тулга һужаада оруулхын тула унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын шэнэ газарнуудыг байгуулха тухай дурадхалнуудыг Оросой Холбоото Уласай Засагай газарта оруулалга;

11) гүрэнэй ба нютагай засагай хэрэгсээ хангаха эд бараанай ба туһа хангамжануудай тоолбориин Буряад Уласай Хууляар баталагдаха ушарта

тиимэ эд бараа, ажал хүдэлмэри, туһа хангамжануудыг захилгын халбарид хэлсээтэ гурим тухай Оросой Холбоото Уласай хуулинуудтай зохилдуулан, Буряад Уласай захигшадта ба Буряад Уласай дэбисхэртэ оршодог нютагай засагай байгууламжануудай нютагай засагай захигшадта Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта хабаатай нютагай засагай байгууламжануудай хилэ соо оршодог ашаа асаралгын хизаарлагдамал болзортой дэбисхэрнүүдтэ ажаһуудаг хүн зоной ажамидал ба ажаябуулга хангахын тула хэрэгтэй эд бараа, туһа хангамжануудыг асаржа үгэгшэдыг (дүүргэгшэдыг) тодорхойлолго;

12) Хойто зүг абаашалга бэелүүлгын талаар холбоото уласай хуулинуудаар ба Буряад Уласай хуулинуудаар хараалагдаһан бусад бүрин этигэмжэнүүд.

2. Хойто зүг абаашалга бэелүүлгын талаар Буряад Уласай Засагай газар эрхэтэй гэбэл:

1) № 411-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 18-дахи статьягаар тогтоогдоһон түхэлнүүдээр Хойто зүг абаашалгын ашаануудыг абаашажа үгэлгэ бэелүүлдэг Хойто зүг абаашалгада хабаадагшадта гүрэнэй нэмэлтэ дэмжэлтэ үзүүлхэ;

2) Хойто зүг абаашалгын унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын тулга һужаа болодог унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын газарнуудай тоолборидо оруулагдаһан хамтын бэшэ ашаглалай унаа тээбэрийн-зүйтэй замай оршон хангалгын байгуулгын газарнуудай эзэдтэ (эдлэгшэдтэ) гүрэнэй дэмжэлтэ үзүүлхэ;

3) Хойто зүг абаашалгын холбоото уласай зохилдуулагшада хоёрдохи бүлэгэй ашаануудыг Хойто зүг абаашалгын түсэбтэ оруулха тухай дурадхалнуудыг оруулха.

7-дохи статья. Хойто зүг абаашалга бэелүүлгын талаар нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай бүрин этигэмжэнүүд

Хойто зүг абаашалга бэелүүлгын талаар нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) Хойто зүг абаашалгыг түсэблэлгэдэ хабаадалга;

2) нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай үнгэргэдэг Хойто зүг абаашалга бэелүүлгын талаар хэмжээ ябуулганууд тухай мэдээсэлыг Хойто зүг абаашалгыг саг үргэлжэ адаглан шалгалтын холбоото уласай гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгада саг соонь табихыг, тиимэ мэдээсэлэй дүүрэн ба үнэн зүб байхыг хангалга;

3) Буряад Уласай Толгойлогшын ашаануудай холын хараата нөөсэ байгуулха тухай шийдхэбэри абаха ушарта ашаануудай холын хараата нөөсэ байгуулалгада хабаадалга;

4) Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта хабаатай нютагай засагай байгууламжануудай хилэ соо оршодог ашаа абаашалгын хизаарлагдамал болзортой дэбисхэрнүүдыг Хойто зүг

абаашалгын дэбисхэрнүүдэй тоолборидо оруулха тухай гү, али ашаа абаашалгын хизаарлагдамал болзортой заагдаһан дэбисхэрнүүдые тиимэ тоолбориһоо гаргаха тухай дурадхалнуудые бэлдэлгэдэ хабаадалга.

8-дахи статья. Хойто зүг абаашалга бэлүүлгын талаар бүрин этигэмжэнүүдые нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай хоорондо шэнээр хубаарилга

Тус Хууляар тогтоогдоһон Хойто зүг абаашалга бэлүүлгын талаар нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай бүрин этигэмжэнүүд «Оросой Холбоото Уласай нютаг можонуудта ниитэ засаг эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн 2021 оной декабрийн 21-эй № 414-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 6-дахи статьягай 3-дахи ба 4-дэхи хубинуудаар болон «Оросой Холбоото Уласта нютагай өөһэдын хүтэлбэри эмхидхэлгын юрэнхы заршамууд тухай» гэхэн 2003 оной октябрийн 6-ай № 131-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 17-дохи статьягай 1.2-дохи хубяар хараалагдаһан гуримаар нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ба Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай хоорондо шэнээр хубаарилагдажа болохо.

9-дэхи статья. Хойто зүг абаашалгыг гүрэнэй ба нютагай засагай дэмжэлтын түхэлнүүд

Хойто зүг абаашалгыг гүрэнэй ба нютагай засагай дэмжэлтэ № 411-ФЗ Холбоото уласай хуулийн 18-дахи статьягаар тогтоогдоһон түхэлнүүдээр бэлүүлэгдэжэ болохо.

10-дахи статья. Улас түрын бюджетэй мүнгэнэй ашаар Хойто зүг абаашалгыг гүрэнэй дэмжэлтэ

1. Улас түрын бюджетэй мүнгэнэй ашаар Хойто зүг абаашалгыг гүрэнэй дэмжэлтэ Буряад Уласай Засагай газарай баталдаг Буряад Уласай гүрэнэй программануудай хэмжээндэ Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта хабаатай нютагай засагай байгууламжануудай хилэ соо оршодог ашаа абаашалгын хизаарлагдамал болзортой дэбисхэрнүүдтэ ашаануудые абаашалгатай холбоотой бүрин этигэмжэнүүдые нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай бэлүүлхэдэ гарадаг гаргашалгын уялгануудые суг һомолхо зорилгоор нютагай засагай байгууламжануудай бюджетүүдтэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын түхэлөөр бэлүүлэгдэдэг.

2. Улас түрын бюджетһээ нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын ба хубаарилгын гурим Оросой Холбоото Уласай Бюджетэй

кодексын ёһоор Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдээр тогтоогдодог.

11-дэхи статья. Буряад Уласай хуули тогтоолгын шийдхэбэринүүдые хүсээ буураһанда тоололго

Тус Хуулиин хүсэндөө ороһон үдэрһөө хүсээ буураһанда тоолохо гэбэл:

1) «Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба ашаа (бүтээл) абаашалгын хизаарлагдамал болзортой тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта оршодог нютагай засагай байгууламжануудай хүрэжэ ошохонь хүшэр ба холын һуурин газарнуудай хүн зоной ажамидарал ба ажаябуулга хангахын тула хэрэгтэй эд бараа абаашалгыг гүрэнэй дэмжэлтэ тухай» гэхэн 2011 оной ноябрийн 15-ай № 2376-IV Буряад Уласай Хуули (Буряад Уласай Хуулита шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2011, № 11 – 12 (152 – 153); «Бурятия» сонин, 2011, ноябрийн 22);

2) «Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба ашаа (бүтээл) абаашалгын хизаарлагдамал болзортой тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта оршодог нютагай засагай байгууламжануудай хүрэжэ ошохонь хүшэр ба холын һуурин газарнуудай хүн зоной ажамидарал ба ажаябуулга хангахын тула хэрэгтэй эд бараа абаашалгыг гүрэнэй дэмжэлтэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Хуулиин 2-дохи статьяда хубилалта оруулха тухай» гэхэн 2015 оной апрелин 27-ой № 1035-V Буряад Уласай Хуули («Бурятия» сонин, 2015, майн 19; Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2015, апрелин 28);

3) «Захын Хойто зүгэй аймагуудта ба ашаа (бүтээл) абаашалгын хизаарлагдамал болзортой тэдээндэ адлидхагдаһан нютагуудта оршодог нютагай засагай байгууламжануудай хүрэжэ ошохонь хүшэр ба холын һуурин газарнуудай хүн зоной ажамидарал ба ажаябуулга хангахын тула хэрэгтэй эд бараа абаашалгыг гүрэнэй дэмжэлтэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Хуулиин 2-дохи статьяда хубилалта оруулха тухай» гэхэн 2019 оной мартын 11-эй № 311-VI Буряад Уласай Хуули (Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаануудай албан ёһоной портал (www.egov-buryatia.ru), 2019, мартын 12).

12-дохи статья. Тус Хуулиин хүсэндөө оролго

Тус Хуули 2024 оной апрелин 1-һээ хүсэндөө орохо.

Буряад Уласай Толгойлогшо

Улаан-Үдэ хото
2024 оной мартын 4

№ 293-VII

А.С. ЦЫДЕНОВ